

Björn á Heygum, rættarnevndarformaður:

Öbúgvíð ikki at viðgera uppskotíð

– Málið endar ekki við at einki hendir. Um danska stjórnin hefur virðing fyrri sær sjálvari og ikki vil missa trúvirðið, er neyðugt undir öllum umstøðum at bankamálið verður kannað, sigur Björn á Heygum

Seinasta hálva árið hefur bankamálið verið umrætt í fjölmiðlunum hvønn einasta dag at kalla. Fólk ótolnast, og nógv halda tað vera ørkymlandi hvønn dag at hoyra um nýggjar avdúkingar, samstundis sum einki hendir kortini.

Mikudagin var uppskotið hjá dansku stjórnini viðgjørt á tingi. Orðaskiftið varði til kl. 10 á kvøldi.

Björn á Heygum, formaður í rættarnevndini, heldur eisini, at nú er nóg mikið. Tingið átti at komið sær víðari, og ovmikið er at triva í.

Ikki allir eru áhugaðir

Rættarnevndarformaður heldur, eins og røddir í Danmark, at tað í veruleikanum eru politikarar í Føroyum, sum ikki so heilhugaðir ganga inn fyrri kanning av bankamálinum. Júst tí er tað umráðandi, at málið ikki dettur niður fyrri, men at vit fáa eina kanning, antin hon eitur dómárákanning ella okkurt annað.

- Vit fáa ikki dómárákanning, og tað er harmiligt, men tingið er sinnað at kanna aðra skipan, sum gevur somu sømdir, trygd og rættindi, sum dómárákanning, sigur Björn á Heygum.

Aftaná orðaskiftið á tingi, heldur Björn á Heygum, at uppskotið kann nýtast, um møguleikar eru fyrri, at gera ávísar broytingar.

- Undantikið Kr.F og tjóðveldisflokkurin, sum halda fast við tingsamtyktina, er møguleiki at semjast um tað.

- Eingin haldgøð grundgeving er fyrri, at vit ikki skulu tosað um hetta uppskotið. Tað er óbúgvíð av tingmonnum, um teir ikki vilja umhuga aðrar loysnir, sigur Björn á Heygum.

Drúga orðaskiftið miku-

dagin vísti, at tørvur er á at gera broytingar í uppskotinum.

Neyðugar broytingar

Tað er óheppið at uppskotið vísir á skrivligar avhoyringar, eins og tingfólk hlíða tað vera óheppið at alt skuldi ganga fyrri seg, fyrri læstum hurðum.

- Umráðandi er eisini, at fólk kunnu fylgja við málinum, so tað ber til at gera metingar um arbeiðið hjá kanningarnevndini.

- Tað er ikki demokratiskt rætt at úthýsa almenninginum og fjölmiðlunum, og tað er eisini í stríð við bæði rættargangslógina og grundlógina, sigur Björn á Heygum.

Torðaskiftinum á tingi var eisini spurningurin í uppskotinum umrøddur, har tað stendur, løgmlaráðið skal tilnevna kanningarnevndina í samráð við landsstýrið. Björn á Heygum vantar, at ein broyting í verður neyðug soleiðis, at har skal standa, at landsstýrið skal góðtaka kanningarnevndina, saman við løgmlaráðnum.

Eisini var tann parturin av uppskotinum umrøddur, har tinglimir vildu hava, at kanningarnevndin skuldi staðfesta lögfrøðiliga ábyrgdina og spurningin um at reisa ákæru.

Tað heldur Björn á Heygum ikki er gott hugskot.

- Tað er ikki rætt, tí kanningarnevndin er ikki dómstólur. Kanningarnevndin skal ikki taka einkarrættin frá dómvaldinum, sum tað er at taka støðu til ákærumál. Tað skal dómvaldið gera, tí kanningarnevndin er liðug við sítt arbeiði, sigur Björn á Heygum.

Uppskotið gevur møguleikar at reisa ákæru

- Hetta er tó einki ivamál, tí í

Björn á Heygum, rættarnevndarformaður: - Eingin haldgøð grundgeving er fyrri, at vit ikki skulu tosað um hetta uppskotið. Tað er óbúgvíð av tingmonnum, um teir ikki vilja umhuga aðrar loysnir

danska uppskotinum er arbeiðssetningurin so útreinaður, at tað ber til at gera niðurstøðu, hvørt ákæra um endurgjald og um brot á lógirnar kann reist. Eftir hesum uppskotinum koma stovnar og per-sónar at standa til svars, og færoyingar hava tá møgu-leika at meta, hvørt ákæra skal reistast, sigur Björn á Heygum.

- Tað hefur verið ført fram, at færoyskir politikarar als ikki eru áhugaðir fyrri at fáa bankakanning?

- Grundgevingin fyrri hesum er, at teir fáa stempel býttligur á bakið, um alt kemur fram, sigur Björn á Heygum. Hann hefur eisini sama varhuga.

- Kanningin er eitt ambød, sum fer í smálutir og hon kann avdúka ov nógv. Tí eru tað politikarar, sum heldur vildu havt eina serfrøðingakanning, sum ongær heimildir hefur, ella sum er so rúmlig, at alt verður afturvíst.

- Tað er tó ov seint at tosa um tað, tí nú er komið so nógv fram, sum staðfestir, at færoyingar í partabréva-umbytingum hava verið lumaðir. Tað prógvar eisini, at tey fólkavaldið hava meðábyrgd, og at tey hava verið ótrúliga góðtrúgvín, umframt at umsitingin ikki hefur verið sína uppgávu vaksín, sigur Björn á Heygum.

Aftaná orðaskiftið á tinginum varð uppskotið beint í rættarnevndina, har tað nú

skal viðgerast nágreiniliga. Björn á Heygum sigur, at rættarnevndin nú fer at leita sær lögfrøðiliga ráðgeving, bæði í Føroyum og Danmark.

Ikki farið nóg djúpt

- Er nakar steinur í hesum máli, sum ikki longu er vendur?

- Steinar eru sanniliga vendir í fjölmiðlunum, men spurningurin er, um farið er so djúpt, sum danska uppskotið gevur møguleikar fyrri. Tað fara vit at arbeiða víðari við, sigur Björn á Heygum.

Hann veit ikki rættiliga, hvussu leingi tað varir, áðrenn málið kemur aftur úr rættarnevndini, men tað skal samtykkjast áðrenn 6. juni, tá fólkatingið, sum eisini skal samtykkja endaliga uppskotið, fer í summarrí.

- Hvat heldur tú um møguleikarnar fyrri at fáa uppskotið samtykt á tingi?

- Eftir orðaskiftinum at meta, so er møguleiki fyrri at fáa tað samtykt. Síðani skal fólkatingið samtykkja tað, men óvist er, hvat dansku limirnir siga til broytingar-

uppskot okkara.

Sjálsvirðingin vinknar

- Um nú politiskur vilji ikki er at fáa semju, hvat so?

- Nú er so nógvið komið undan kavi. Um vit hava virðing fyrri okkum sjálvum og fyrri rættarsamfelagnum, so nýðast vit at semjast um at fáa bankamálið kannað.

- Bólturin er hjá okkum, og hann skal aftur til danir, sigur Björn á Heygum.

Rættarnevndarformaður heldur, eins og so nógvið aðrir politikarar, at nú er neyðugt at sleppa víðari. Hann heldur, at tað er umráðandi at fáa málið avgreitt, so samfelagið ikki stæðgar upp.

Ikki gevast á hondum

- Tað gevur okkum eisini møguleikar fyrri at reisa endurgjaldskrav, so skuldin minskar, og fyrri danir taka ábyrgdina av málinum.

- Endurgjaldskravið er umleið 2,7 milliardir krónur, og tað hefur nógvið at týða fyrri landið, sum skyldar umleið sjei milliardir. Tað lættir um, men um tað er nóg mikið, ivist eg í, sigur

Björn á Heygum.

- Ert tú troyttur av bankamálinum?

- Tað er nakað um tað. Eg havi ikki fingist við annað. Øll eru troytt av málinum, men harvið er ikki sagt, at vit skulu slaka, gera neyðsemjur ella gevast á hondum.

Björn á Heygum heldur, at tað er ein stór ábyrgd at fáa kanningina soleiðis háttáða, at hon gevur okkum best hugsandi umstøður. Få vit ikki semju, so verður eingin kanning.

- Hvat verður so av málinum?

- So verða teir skuldsettir, sum sita við ábyrgd í Danmark. Støðan er hættslig hjá dansku stjórnini og Nyrup Rasmussen.

- Eitt er vist: - Málið endar ikki við, at einki hendir. Um danska stjórnin hefur virðing fyrri sær sjálvari og ikki vil missa sítt trúvirði, so er neyðugt undir öllum umstøðum, at bankamálið verður kannað, sigur Björn á Heygum.

Orð: Dagny
Mynd: Kalmar

